

[Helveg Petersen.]

arbejde, de kan inden for de områder, hvor der er mangel på faglært arbejdskraft; sådan tror jeg også hr. Axel Kristensen formulerede det i sin fremsættelsestale. Jeg er ikke enig i dette grundsynspunkt. Det er klart, at når den tekniske udvikling skrider frem og maskiner kan påtage sig flere og flere arbejdsopgaver, fører det til nye udviklingstendenser, og så må vi være parat til at opgive en del af vor vanetænkning.

Arbejdsministeren var inde på forholdet mellem uddannelsen og bevægeligheden på arbejdsmarkedet og omtalte de ikke-faglærtes uddannelse. Der er grund til at påskønne den udvikling, der har fundet sted, men efter min opfattelse bør man nok søge at accelerere; jeg synes ikke, tallene er så imponerende. Jeg erkender, at der er mange vanskeligheder, men mener alligevel, at der må lægges vægt på at øge den fart, hvormed udviklingen skrider frem. Jeg tror, det er nødvendigt, at vi ser på lærlinguddannelserne, sådan som hr. Anker Jørgensen var inde på det. Jeg tror, at tiden på mange måder er løbet fra lærlinglovgivningsbestemmelserne. Det er også et af de forhold, jeg mener man burde se på inden for den kommission eller det udvalg, der forhåbentlig nu bliver nedsat til at se på arbejdspladsernes problemer, se på lærlinglovens bestemmelser, men også se på andre uddannelsesloves virkninger over for arbejdspladserne. Det spørgsmål må tages op, om vi skal tilstræbe en vis grunduddannelse for samtlige børn og unge, der ikke går videre til en eller anden boglig uddannelse, en grunduddannelse, der senere kan føre til en specialisering. Vi kan jo ikke komme uden om, at der på dette område sker en forskelsbehandling af børn og unge, som nok ikke er så hensigtsmæssig. Jeg tror også, at det i høj grad ville muliggøre den fleksibilitet, vi spejder så ivrigt efter på arbejdspladserne, hvis man havde et sådant fællesskab inden for uddannelserne. Men det er et forhold, der kræver mange undersøgelser.

I det hele taget vil det være rimeligt at se på den samlede uddannelseslovgivnings virkning på arbejdspladserne. Jeg tror, at vi, hvis vi analyserer forholdene, vil opdage mange huller og mangler, og jeg tror,

at vi ville kunne nå frem til fornuftige forslag til at fremme og øge fleksibiliteten.

Må jeg nævne et forhold, som jeg tror i stigende grad ville komme til at spille en rolle også herhjemme. Det er dette, at man kan vurdere de forskellige funktioner inden for arbejdslivet, de forskellige jobs, og lægge vurderingen af, hvad jobbet kræver, til grund for lønfastsættelsen i stedet for at lægge hovedvægten på den uddannelse, der går forud. Her står vi efter min opfattelse ved noget meget centralt og over for tendenser, der bør fremmes både på de industrielle og andre arbejdspladser. Vi kan roligt indrømme, at vi i overvejende grad har baseret vore lønsystemer på uddannelsestidernes længde, og her tænker jeg ikke mindst på den måde, hvorpå tjenestemandsløvgivningen er indrettet. Jo længere uddannelse man tager i sin ungdom, des bedre er man placeret lønningmæssigt.

Det er klart, at der er en sammenhæng mellem den uddannelse, man får, og de forudsætninger, man har for at løse bestemte opgaver, og det er ikke svært at finde erhverv rundt om i samfundet, hvortil der må kræves ganske bestemte faglige forudsætninger, men der er også opgaver helt uden for de arbejdspladser, som hr. Axel Kristensen tænker på, hvorom det gælder, at man kunne opnå større smidighed, om man opgav de alt for stærke formalistiske krav. Vi står jo tit over for krav, der set i forhold til det arbejde, det drejer sig om, ikke er helt rimelige. Jeg vil ikke være med til at torpedere de principper, der ligger bag ved den fremgangsmåde, man her følger, men jeg vil meget gerne være med til at se på alle disse ting, for der er ingen tvivl om, at vi i høj grad er låst fast i mønstre, der hindrer den bevægelighed, der skal til i et samfund i dynamisk udvikling.

Her spiller det også en rolle, når man skal vurdere kvalifikationerne til at påtage sig bestemte opgaver, at efter- og videreuddannelserne har en langt større betydning end før, og det vil igen sige, at man ikke nødvendigvis bør lægge så stor vægt på den grunduddannelse, man har fået i de unge år, når der er tale om lønplacering. Nu ved jeg ikke, i hvilket omfang hr. Axel